

De Groene Zaak wil meer contact overheid en markt

Ruim tachtig bedrijvenwerken sinds dit jaar samen in De Groene Zaak. Hun collectieve belang? 'Zorgen dat de overheid veel meer ruimte biedt aan koplopers in duurzaamheid.'

ECONOMIE

NATUUR EN MILIEU

De aangesloten ondernemingen – van grote energieleveranciers als Eneco tot kleine 'clean tech'-ondernemingen en advocatenkantoren – zijn de groene voorhoede van Nederland, zegt directeur Marga Hoek van De Groene Zaak. 'Of ze hebben die ambitie en vertalen die naar concrete doelstellingen.' De belangenorganisatie is gehuisvest in de Parkstraat in Den Haag, vlakbij het Binnenhof, een belangrijk werkterrein. Want de achterban heeft zo zijn wensen als het gaat om 'concurrentieverhoudingen, wet- en regelgeving en aanbestedingsgedrag door de overheid'. Politieke zaken dus.

Green deal

Zo pleit het in februari van dit jaar opgerichte lobbyverband voor een 'green deal' tussen overheid en markt. 'Green deal is een manier van samenwerken waarbij je allebei iets brengt en er iets voor terug ontvangt, bijvoorbeeld: wij realiseren duurzaamheidsdoelstellingen, maar verwachten er betere randvoorwaarden voor terug. Het gaat ons om een hele andere manier waarop overheid en bedrijfsleven in verhouding moeten staan tot elkaar. Dealgerichte samenwerking is daarbij het streven, in plaats van een overheid die alles op eigen houtje bedenkt. Aanbestedingen kunnen bijvoorbeeld op een veel slimmere manier worden aangepakt.'

Neem waterschap De Dommel. 'Dat moest een nieuwe waterzuivering aanbesteden. Vroeger schreven ze in het bestek precies wat ze wilden hebben. Nu hebben ze dat eens omgedraaid door eerst te praten met de markt over wat er allemaal mogelijk is. Aanvankelijk leefde daarover veel angst bij ambtenaren, maar het leidde tot een oplossing die ze niet verwacht hadden, en onderwijl deden ze nieuwe kennis op. En bovenal: het resultaat was een mooi, duurzaam product.'

Niet gangbaar

Het lijkt zo voor de hand liggend om met de markt te praten over wat je als overheid wilt, maar gangbaar is dit nog niet, weet Hoek. Overheden zijn bang om in de problemen te komen met de aanbestedingsregels. 'Maar die angst is ongegrond. Advocaten die bij ons aangesloten zijn, bevestigen dat het binnen de regels mogelijk is om de markt te consulteren.'

De Groene Zaak hoopt natuurlijk dat er vooral met ondernemers gesproken zal worden die duurzaamheid hoog in het vaandel dragen. Die partijen zouden bij aanbestedingen nog te vaak achter het net vissen. Het officiële doel van 'honderd procent duurzaam inkopen' dat de rijksoverheid nastreeft, vindt Hoek misleidend. 'Daarbij gaat het om minimumeisen. Dat is eigenlijk het laatste wat je zou moeten willen als overheid, je zou moeten gaan voor het maximum.'

Angst bij overheid voor bedrijfsleven is ongegrond

Om daar te komen, kunnen aanbestedende diensten meer gebruikmaken van de zogeheten gunnings-eisen bij aanbestedingen. Op die manier kunnen groene bedrijven

Aangesloten ondernemingen in De Groene Zaak vinden dat infrastructuur voor duurzame energie-opwekking, zoals windmolens, best meer mag kosten, omdat die op de lange termijn veel goedkoper is. Foto: Bas Beentjes/HH

een streepje voor krijgen. 'Dat is wel gepromoot, maar gebeurt nog veel te weinig. Inkopers grijpen vaak terug op de minimumeisen, waardoor dit project eerder anti-innovatief werkt. Het wordt een kwestie van afstrepjen.'

Steun

Ook zou er een 'green level playing field' moeten komen. Zo wil De Groene Zaak dat in kaart wordt gebracht hoeveel steun er precies naar duurzame en niet-duurzame energieopwekking gaat. Hoek: 'Onze inschatting is dat er met maatregelen als het afkopen van CO₂-emissierechten voor kolencentrales en de aanleg van infrastruc-

tuur voor fossiele energiebronnen zóveel geld is gemoeid, dat schone energie erg gunstig uit de vergelijking komt.'

De vergelijking kan duidelijk maken hoe een normaal gelijk speelveld eruit zou zien. Dat wil Hoek verder aanscherpen door het speelveld te vergroenen: minder steun voor kolen- en gascentrales, en juist extra stimulering van wind en andere schone energie. 'Mag de infrastructuur voor windmolens meer kosten? Ja, het gaat om een lange termijn business case die moet renderen. Duurzame producten en diensten zijn namelijk op de korte termijn duurder maar op de lange termijn veel goedkoper.'

Het wegnemen van belemmeringen in de wet- en regelgeving is een andere hoofddoelstelling van de groene lobby. Vooral op het gebied van kleinschalige energieopwekking ziet Hoek veel voorbeelden. 'Als je een lokaal energienetwerk opstart, moet er wettelijk een netbeheerder zijn. Boeren die aan mestvergisting doen, betalen belasting over energie die ze opwekken én zelf weer gebruiken. Een zonnecollector op je dak? Dat kost ook belasting als je energie teruglevert aan het net. Dit zijn allemaal belemmeringen die gemakkelijk weggenomen kunnen worden.'

Richard Sandee

Nieuwe verplichtingen voor architecten

Elke architect, stedenbouwkundige, interieurarchitect en tuin- en landschapsarchitect moet na 1 januari 2011 bij het uitbrengen van een offerte de opdrachtgever informeren over zijn deskundigheid. Het doel daarvan: betere kwaliteit.

BOUWEN EN WONEN

Deze verplichting is een van de gevolgen van de herziene Wet op de architectentitel, die op 1 januari in werking treedt. De wijziging van de oorspronkelijk uit 1988 daterende wet heeft als doel de kwaliteit van architecten te verbeteren. Ook wordt de Nederlandse wetgeving in lijn gebracht met Europese eisen op het gebied van bij- en nascholing en consumentenbescherming. Bij- en nascholing was al na een eerdere wijziging van de wet sinds 2008 verplicht voor architecten, maar die verplichting geldt vanaf 1 januari ook voor stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten. Zij

moeten minimaal zestien uur per jaar besteden aan het bijhouden van de relevante informatie op hun vakgebied. Dat draagt bij tot de – aan de opdrachtgever te tonen – deskundigheid.

Twee jaar

Een van de ingrijpendste veranderingen is de eis dat iemand voortaan twee jaar beroepservaring moet hebben voor hij zich kan inschrijven in het Architectenregister. Dat betekent na de opleiding eerst twee jaar werken onder leiding van een architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect die als mentor fungeert. Vrijwel elke afgestudeerde doet dit al, maar de wet formaliseert het nu. 'Deze twee jaar vormen de voltooiing van het onderwijs,' licht de woordvoerder van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) toe. Dit onderdeel van de wetswijziging treedt overigens pas in 2012 in werking en geldt dan voor degenen die hun getuigschrift voor een masteropleiding na 1 januari 2015 behalen. Voor degenen die tot en

met december 2014 afstuderen geldt de beroepservaringsperiode nog niet. Met de invoering van zo'n periode loopt Nederland in de pas met de omringende landen die dit al langer hebben.

Positief

Elk jaar studeren er zo'n 400 architecten af aan de Academie voor Bouwkunde en aan de Technische Universiteiten. Aangezien die

Op termijn pas 'echt' architect als men twee jaar ervaring heeft

laatsten bouwkundig ingenieur zijn en niet allemaal als architect aan de slag gaan, komen er naar schatting van de BNA jaarlijks tussen de 100 en 200 architecten bij. De verschillende beroepsverenigingen op architectuurgebied hadden vorig jaar al positief gereageerd op het wetsontwerp. De BNA noemt het 'zeker niet verkeerd' dat architecten hun opdrachtgevers informeren over een aantal voorwaarden

voor een goede vakbeoefening, maar waarschuwt dat de informatieplicht niet mag leiden tot 'zinloze administratieve rompslomp'. Een

modelverklaring moet helpen dit te voorkomen.

Maurits van den Toorn

Moeizame vooruitzichten

De bouwsector is zwaar door de crisis getroffen, maar er is een beetje licht aan het einde van de tunnel. Volgend jaar komt de krimp in de bouw ten einde, maar op de lange termijn zal er maar een beperkt herstel zijn. Banken kijken kritisch naar bouwprojecten en het wegwerken van het huidige overaanbod vergt tijd. Dit staat in de Bouwprognoses 2010-2015 die TNO heeft opgesteld in opdracht van het voormalige ministerie van VROM. Ongeacht de mate van economische groei wordt slechts een beperkt herstel van de vraag verwacht. De bedrijfstak zal zich moeten aanpassen aan andere marktverhoudingen met meer aandacht voor vervangingsvraag, stedelijke vernieuwing, inbreiding, energiezuinig en onderhoudsvriendelijk bouwen, met het oog op het minimaliseren van lopende kosten. Grootschalige uitleglocaties

voor nieuwbouwwoningen zullen schaars worden. Het is de vraag of de architectenbranche profijt zal trekken van het vraagherstel. Uit een eerder deze maand gepubliceerd onderzoek van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) in opdracht van de BNA blijkt dat architecten door het inzaken van de bouw de komende jaren 10 tot 40 procent aan omzet zullen verliezen. De BNA voorziet dat de bandbreedte voor het omzetvolume in de bouw in 2030 van 36 tot 51 miljard euro varieert, wat voor architecten een omzet één à anderhalf miljard euro oplevert. In 2008 verdiende de architectenbranche nog 1,7 miljard euro, aldus de BNA. De bond voorziet dat architecten de komende jaren relatief meer omzet zullen (moeten) halen uit herbesteding dan uit nieuwbouwprojecten. Ook zullen ze zich meer op het buitenland – China, India – moeten richten.